

TÜRK TORAKS DERNEĞİ DEPREM İZLENİMLERİ

Oya İTİL*

Öz: 6.2.2023 tarihinde gerçekleşen binlerce insanımızı kaybettiğimiz, yüzbinlerce insanımızın yaralandığı, geniş bir coğrafyada etkili olan deprem hepimizi derinden etkiledi. Her türlü dayanışma ile toplum olarak birbirimizin acılarını paylaşmaya, sarmaya çabalyoruz. Böylesi zamanlarda her türlü yararın incelikle sarılması, örselenmeden iyileştirilmesi çabası içinde olmalıyız. Afet bölgesinde çalışan göğüs hastalıkları uzmanlarının çalışma ve yaşam koşullarının değerlendirilmesi amacıyla, 8 -10 Mart 2023 tarihleri arasında Türk Toraks Derneği Merkez Yönetim Kurulu adına o dönemde 2. Başkan Yardımcısı, şu anda Türk Toraks Derneği Başkanı olan Nurdan Köktürk ve Genel Sekreter Aslı Görek Dilektaşlı ile birlikte Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Gaziantep ve Mersin illeri ve bu illere bağlı ilçelere giderek bölgede çalışan göğüs hastalıkları uzmanlarını ziyaret ettik. Ziyaret edilen illerde görev yapan göğüs hastalıkları uzmanları ve hastane yöneticileri ile görüşerek hekimlerin çalışma, barınma ve yaşam koşullarını değerlendirmeye çalıştık. Meslektaşlarımızın yaşadıkları afet nedeniyle yaşam ve çalışma koşullarının önemli ölçüde bozulduğunu ve duygu durumlarının olumsuz yönde etkilendiğini, sürecin büyük ölçüde olağanüstü hekimlik bilinci ve büyük bir hekim dayanışması ile sürdürüldüğünü izledik.

Anahtar sözcükler: Deprem, ziyaret, meslektaşlarımız

Turkish Thoracic Society Earthquake Observations

Abstract: The earthquake that took place on 6.2.2023, in which we lost thousands of people and injured hundreds of thousands of people, affected all of us deeply. As a society, we try to share and wrap each other's pain with all kinds of solidarity. At such times, we should strive to wrap all kinds of wounds gracefully and to heal them without being traumatized. In order to evaluate the working and living conditions of chest diseases specialists working in the disaster area, on behalf of the Turkish Thoracic Society Central Board of Directors, Nurdan Köktürk, who is currently the President of the Turkish Thoracic Society, and Aslı Görek Dilektaşlı, the General Secretary. Together we visited the provinces of Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Gaziantep and Mersin and the districts of these provinces and visited the chest diseases specialists working in the region. We tried to evaluate the working, accommodation and living conditions of physicians by interviewing chest diseases specialists and hospital administrators working in the provinces visited. We observed that the living and working conditions of our colleagues were significantly deteriorated and their moods were adversely affected due to the disaster they experienced, and that the process was carried on to a large extent with an extraordinary awareness of medicine and a great solidarity of physicians.

Key words: Earthquake, visit, colleagues

06.02.2023 tarihinde gerçekleşen binlerce insanımızı kaybettiğimiz, yüzbinlerce insanımızın yaralandığı, geniş bir coğrafyada etkili olan deprem hepimizi derinden etkiledi. Her türlü dayanışma ile toplum olarak birbirimizin acılarını paylaşmaya, sarmaya çabalyoruz. Böylesi zamanlarda her türlü yararın incelikle sarılması, örselenmeden iyileştirilmesi çabası içinde olmalıyız.

Afet bölgesinde çalışan göğüs hastalıkları uzmanlarının çalışma ve yaşam koşullarının değerlendirilmesi amacıyla, 8 -10 Mart 2023 tarihleri arasında Türk Toraks Derneği Merkez Yönetim Kurulu adına o dönemde 2. Başkan Yardımcısı, şu anda Türk Toraks Derneği Başkanı olan Nurdan Köktürk ve Genel Sekreter Aslı Görek Dilektaşlı ile birlikte Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Gaziantep ve Mersin illeri ve bu illere bağlı ilçelere giderek böl-

gede çalışan göğüs hastalıkları uzmanlarını ziyaret ettik. Ziyaret edilen illerde görev yapan göğüs hastalıkları uzmanları ve hastane yöneticileri ile görüşerek hekimlerin çalışma, barınma ve yaşam koşullarını değerlendirmeye çalıştık. Meslektaşlarımızın yaşadıkları afet nedeniyle yaşam ve çalışma koşullarının önemli ölçüde bozulduğunu ve duygu durumlarının olumsuz yönde etkilendiğini, sürecin büyük ölçüde olağanüstü hekimlik bilinci ve büyük bir hekim dayanışması ile sürdürüldüğünü izledik. Her bölgede ve hastanede farklı özellikler mevcut olmakla birlikte genel olarak;

1. Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının şu anda da devam eden en önemli sorunu barınma konusuydu. Depremin üzerinden bir ay geçmiş olmasına rağmen sağlık çalışanları yaşadıkları travma ve stres bozukluğu nedeniyle hala evlerinde kalmaktan

*Prof. Dr. Türk Toraks Derneği Merkez Yönetim Kurulu, Dokuz Eylül Üniversitesi Göğüs Hastalıkları AD.
(ORCID No:0000-0003-3545-4419)

Geliş Tarihi / Received : 05.09.2023

Kabul Tarihi / Accepted : 05.10.2023

çekinmekte, yayla evlerinde, güvenli ise hastane binalarında, bazıları araçlarında, bazıları halen bölgede oldukça az sayıda bulunan konteyner kabinlerinde veya çadırlarda konaklamaktaydı. Bir bölümü ise göreceli olarak daha güvenli bölgelere gününbirlik geliş gidiş sağlamaktaydı. Hekimler halen görev yaptıkları hastane binalarına güçlükle girebilmekteydi, ağır hasarlı olmayan binalarda da duvarlardaki hasar izleri, sağlık çalışanlarında ve hastalarda kaygıya yol açmıştı.

2. Bölgede devam eden olağanüstü koşullara ve meslektaşlarımızın yaşadığı güçlükler rağmen (yakınlarında kayıplar, aile bütünlüklerinin bozulması, barınma sorunları, sağlıklı gıda ve temiz suya erişimde güçlükler, yetersiz temizlik ve banyo koşulları gibi) hekimlerin oldukça yoğun çalıştıkları, rutin göğüs hastalıkları polikliniklerine başladığı, ilk 10 günde yoğun bir şekilde ortopedi hastalarına bakıldığı, depremin ilk haftalarında her branştan tüm hekimlerin (çoğu cerrah, dahiliyeci, nefrolog, çocuk hastalıkları uzmanları) travma hastalarına birlikte baktığı, bölge dışından çok fazla sayıda hekim geldiğini gözledik.

3. Depremzedelerde görülen başlıca akciğer sağlığı sorunları ise toraks travmaları, pnömotoraks, gerek toz , gerekse bronkodilatör ilaçların temin edilememesi nedeniyle astım ve KOAH alevlenmeleri, pnömoni, COVID- 19, arabada konaklama ve uzun süre hareketsiz kalmaya ikincil gelişen , yine travma ve amputasyon sonrası gelişen pulmoner tromboemboli, soğuk havaya maruziyet sonrasında gelişen alt solunum yolu enfeksiyonları ve obstrüktif akciğer hastalıkları alevlenmeleri, oksijen kullanan hastaların ve diğer yardımcı solunum cihazlarını kullanan hastaların cihazlarına erişiminde bölgelere göre değişen güçlükler olarak kaydedildi. Yine çadırda kalan hastalarda ısınma nedeniyle soba kullanılmasına ikincil karbonmonoksit zehirlenmeleri ve KOAH alevlenmeleri görüldüğü belirtildi.

4. Gönüllü doktorlar ve hastanenin doktorlarından bölgede kalabilenler ile Sahra Hastanesinde sağlık hizmeti verilmekte olduğu görüldü. Derneğimiz tarafından gönderdiğimiz konteynirlerin kullanılmasını gördük.

- **Saptadığımız genel sorunlar ve çözüm önerileri**
- **Sağlık çalışanları ve hekimlerin başlıca problemi barınma sorunudur.**

Oluşturulan konteyner kentlerde ve konut alanlarında sağlık çalışanları için kontenjan oluşturulması düşünülebilir. Her hastane için afet durumlarında kullanılmak üzere sahra lojmanlarının oluşturulması düşünülebilir.

- **Hekimlere güvenli hastaneler ve güvenli çalışma koşulları sağlanmalıdır.**

Tüm sağlık kurum ve kuruluşlarının bu yönüyle süratle güçlendirilmesi, güvensiz binaların boşaltılarak güvenli hastanelere geçişin sağlanması gereklidir.

- **Kendileri de birer depremzede olan hekimlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine ihtiyaç vardır.**

Bölgeye gelecek hekimler için ivedilikle korunaklı ve sağlıklı konaklama ve barınma koşullarının sağlanması ve bu düzenlemelerin zaten yoğun bir yük ile baş etmekte olan başhekimlikler tarafından değil daha bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

- **Gerek arama kurtarma faaliyetleri sırasında, gerekse hasarlı bina yıkımı ve enkaz kaldırılması esnasında asbest maruziyeti akıldan çıkarılmamalıdır.**

Enkaz alanında çalışanlar ve bölgede yaşayanlar asbest riski ve alınması gereken tedbirler konusunda bilgilendirilmeli; çalışma süresince mümkünse uygun filtreli tam yüz maskesi, eldiven, tulum, göz koruyucu gibi kişisel koruyucu ekipmanları kullanılmalıdır. Duş imkanı ve uygun temizlik ortamı sağlanmalıdır. Enkaz alanında asbest sökümü uzmanları görevlendirilmelidir. Deprem bölgesinde yaşayanlar ve deprem alanında görev yapanlar uzun vadeli sağlık izlemine alınarak olası asbest etkileri takip edilmelidir.

Neredeyse 6 ay geçmesine rağmen depremzedelerin en temel ihtiyaçları olan barınma, su, hijyen malzemesi, erzak sıkıntısı çekiliyor. Unutmamamız, umudu yaşatmamız gerekli. Bu tarifsiz acıyı yaşayan insanlarımızı yalnız bırakmayalım.

Türk Toraks Derneği olarak olağanüstü koşullarda sağlık hizmetinin sürdürülmesi için büyük özveriyle çalışan tüm meslektaşlarımıza ve sağlık çalışanlarına yürekten teşekkürlerimizi iletiyor, depremlerde yaşamını kaybeden meslektaşlarımızı minnetle anıyor, yaşamını yitiren insanlarımızın yakınlarına baş sağlığı ve yaralılara acil şifalar diliyoruz.